

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA KUMI NA MBILI

YATOKANAYO NA KIKAO CHA TANO

10 SEPTEMBER, 2018

MKUTANO WA KUMI NA MBILI

KIKAO CHA TANO – TAREHE 10 SEPTEMBER, 2018

I. DUA:

Saa 3:00 asubuhi Mhe. Job Y. Ndugai (Spika) alisoma Dua na kuongoza Kikao cha Bunge.

MAKATIBU MEZANI:

1. Ndg. Stephen Kagaigai
2. Ndg. Asia Minja
3. Ndg. Joshua Chamwela
4. Ndg. Mossy Lukuvi
5. Ndg. Pamela Pallangyo

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

Wafuatao waliwasilisha Mezani hati zifuatazo:-

WAZIRI MKUU:

Taarifa ya Mwaka ya Mfuko wa Fidia kwa Wafanyakazi kwa Mwaka 2015/2016 (*The Annual Report of Workers Compensation Fund for the Year 2015/2016*).

Taarifa ya Matoleo ya Gazeti la Serikali pamoja na Nyongeza zake yaliyochapishwa tangu Mkutano wa Bunge uliopita kama ifuatavyo:-

1. Toleo Na. 13 la tarehe 30 Machi, 2018;
2. Toleo Na. 14 la tarehe 06, Aprili, 2018;
3. Toleo Na. 15 la tarehe 13, Aprili, 2018;
4. Toleo Na. 16 la tarehe 20, Aprili, 2018;
5. Toleo Na. 17 la tarehe 27, Aprili, 2018;
6. Toleo Na. 18 la tarehe 04, Mei, 2018;
7. Toleo Na. 19 la tarehe 11, Mei, 2018;
8. Toleo Na. 20 la tarehe 18, Mei, 2018;

9. Toleo Na. 21 la tarehe 25, Mei, 2018;
10. Toleo Na. 22 la tarehe 01 Juni, 2018;
11. Toleo Na. 23 la tarehe 08 Juni, 2018;
12. Toleo Na. 24 la tarehe 15 Juni, 2018;
13. Toleo Na. 25 la tarehe 22 Juni, 2018;
14. Toleo Na. 26 la tarehe 29 Juni, 2018;
15. Toleo Na. 27 la tarehe 06 Julai, 2018;
16. Toleo Na. 28 la tarehe 13 Julai, 2018;
17. Toleo Na. 29 la tarehe 20 Julai, 2018;
18. Toleo Na. 30 la tarehe 27 Julai, 2018;
19. Toleo Na. 31 la tarehe 03 Agosti, 2018;
20. Toleo Na. 32 la tarehe 10 Agosti, 2018;
21. Toleo Na. 33 la tarehe 17 Agosti, 2018;
22. Toleo Na. 34 la tarehe 24 Agosti, 2018; na
23. Toleo Na. 35 la tarehe 31 Agosti, 2018.

MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI:

Maelezo ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3), Bill, 2018*].

MWENYEKITI WA KAMATI YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Kamati ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3), Bill, 2018*].

MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI JUU YA WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani juu ya Wizara ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3), Bill, 2018*].

III. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Na. 53: Mhe. Haroon Mulla Pirmohamed (kwa niaba yake
Mhe. Oran Manase Njeza)

Nyongeza: Mhe. Oran Manase Njeza

Swali Na. 54: Mhe. Daimu Iddi Mpakate

Nyongeza: Mhe. Daimu Iddi Mpakate
Mhe. George Malima Lubeleje

OFISI YA RAIS (UTUMISHI NA UTAWALA BORA):

Swali Na. 55: Mhe. Aida Joseph Khenani

Nyongeza: Mhe. Aida Joseph Khenani

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Swali Na. 56: Mhe. Mussa Bakari Mbarouk

Nyongeza: Mhe. Mussa Bakari Mbarouk

WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO:

Swali Na. 57: Mhe. Rashid Abdallah Shangazi

Nyongeza: Mhe. Rashid Abdallah Shangazi
Mhe. Ally Saleh Ally

Swali Na. 58: Mhe. Devotha Mathew Minja (kwa niaba yake Mhe.
Tunza Issa Malapo)

Nyongeza: Mhe. Tunza Issa Malapo
Mhe. Peter Simon Msigwa

Mhe. Joseph Osmund Mbilinyi

WIZARA YA NISHATI:

Swali Na. 59: Mhe. Issa Ali Mangungu (kwa niaba yake Mhe. Edwin Amandus Nyongani)

Nyongeza: Mhe. Edwin Amandus Nyongani

Swali Na. 60: Mhe. Innocent Sebba Bilakwate

Nyongeza: Mhe. Innocent Sebba Bilakwate
Mhe. Esther Nicholas Matiko
Mhe. Daniel Nicodemus Nsanzugwanko

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na. 61: Mhe. Dkt. Dalaly Peter Kafumu (kwa niaba yake Mhe. Mwanne Ismail Mchemba)

Nyongeza: Mhe. Mwanne Ismail Mchemba

Swali na. 62: Mhe. Bupe Nelson Mwakang'ata (kwa niaba yake Mhe. Dkt. Christine Gabriel Ishengoma)

Nyongeza: Mhe. Dkt. Christine Gabriel Ishengoma

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

Swali Na. 63: Mhe. Fatma Hassan Toufiq

Nyongeza: Mhe. Fatma Hassan Toufiq

Swali Na. 64: Mhe. Stanslaus Shing'oma Mabula

Nyongeza: Mhe. Stanslaus Shing'oma
Mhe. Khadija Nassir Ali

Swali Na. 65: Mhe. Amina Nassor Makillagi

Nyongeza: Mhe. Amina Nassor Makillagi
Mhe. Cecil David Mwambe

WIZARA YA KILIMO:

Swali Na. 66: Mhe. Jasson Samson Rweikiza

Nyongeza: Mhe. Jasson Samson Rweikiza

Swali Na. 67: Mhe. Joyce Bitta Sokombi (kwa niaba yake Mhe. Joseph Michael Mkundi)

Nyongeza: Mhe. Joseph Michael Mkundi

MATANGAZO:

A: Wageni waliopo Jukwaa la Spika wapatao 46 walitangazwa

1. Mhe. Brigedia Jen. John Mbungo – Naibu Mkurugenzi
2. Mhe. Florence T. Matl – Mkuu wa PCCB Balozi Uswisi
3. Ndg. Romana Tedessch – Mkuu wa Ushirikiano wa Kimataifa Ubalizi wa Uswisi
4. Ndg. Ekwabi Mfungu – Mkurugenzi wa Elimu kwa Umma PCCB
5. Ndg. Alex Mfungu – Mkurugenzi wa Utawala na RasilimaliWatu PCCB
6. Ndg. Sabina Seja – Mkurugenzi wa Utafiti na Udhibiti PCCB

7. Ndg. Mbengwa Kasumambuto – Mkurugenzi wa Uchunguzi PCCB
8. Ndg. Joyce Shirima – Kaimu Mkurugenzi wa Mipango PCCB
9. Ndg. John Riber – Mmiliki wa Taasisi ya Media for Development International
10. Ndg. Louise Kamin – Meneja uzalishaji Media for Development International
11. Balozi wa Uholanzi

B: Wageni wa Waheshimiwa Wabunge

1. Wageni 24 wa Mhe. Joseph Kakunda Naibu Waziri (TAMISEMI) ambao ni Kwaya ya Upendo ya Kanisa la Morovian Sikonge wakiongozwa na Ndg. Erasto Kapela.
2. Wageni 5 wa Mhe. Dkt. Harrison Mwakyembe, Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo wakiongozwa na Ndg. Addo Komba, Kaimu Mkurugenzi wa Maendeleo ya Michezo nchini.
3. Wageni 2 wa Mhe. Stanslaus Mabula ambao ni rafiki zake kutoka Dar es Salaam ambao ni Ndg. Florence Mambea na Ndg. Neema Kiluma.

MIONGOZO:

1. Mhe. George Malima Lubeleje

- Aliomba Mwongozo wa kukumbushia Mwongozo alioomba Ijumaa ya tarehe 7 Septemba, 2018 kuhusu bei ya Sukari kuwa juu.

Naibu Waziri alieleza Bunge kuwa suala hili linafanyiwa kazi ikiwa ni kufuatilia kiwango cha Serikali.

2. Mhe. Esther Nicholas Matiko

- Alitumia Kanuni ya 68 (7) kuomba kauli ya Serikali juu ya kutoa pongezi kwa wanamichezo wanaofanya vizuri kama Hassan Mwankinya ili hali Serikali haijitoi kuwaondoa.

Waziri wa Sanaa, Utamaduni na Michezo alieleza kuwa Serikali inawaandaa na ndiyo maana wanafanya kazi.

3. Mhe. Cecil David Mwambae

Kwa kutumia Kanuni ya 46 kuomba Serikali iongeze idadi ya Watoto wanaohudumiwa na Bima ya Afya kutokana na kauli ya Rais ya kuwataka waachane na uzazi wa mpango na kuzaa.

Ushauri umepokelewa.

4. Mhe Pauline Phillip Gekul

- Kwa Kanuni ya 68 (7) aliomba Mwongozo wa kufahamu mkakati wa Serikali wa kuziba nafasi za ualimu wa Shule za Msingi.

Serikali ilijibu Mwongozo huo kwa kusema kuwa hakuna upungufu na ajira zimeendelea kutolewa.

5. Mhe. Jaku Hashim Ayoub

- Aliomba Mwongozo kwa Kanuni ya 68 (7) kufuatia maamuzi ya Bunge juu ya Muswada kutofanyika siku ya Ijumaa ambayo pia ni siku ya Ibada na Nguzo 5 kwa Waislam na kuomba Bunge litumie Kanuni ya 153 kuahirisha Shughuli za Bunge siku ya Ijumaa saa 6:00 mchana.

Spika alieleza suala la Imani ni pana litaangaliwa kwa upana wake kwa kuwa linahusisha pia Mihimili mingine.

6. Mhe. Innocent Lugha Bashungwa

- Aliomba Mwongozo kwa kutumia Kanuni ya 68 (7) na 47 (1) kutoridhishwa na majibu ya Swali Na. 66 la Mhe. Rweikiza kuhusu Kahawa.

Waziri alieleza kuwa suala hilo linashughulikiwa.

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

(Kusomwa Mara ya Pili, Kamati ya Bunge Zima na Kusomwa Mara ya Tatu)

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 2) wa Mwaka 2018 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 2), Bill, 2018*].

(Majadiliano yanaendelea)

1. Mwanasheria Mkuu wa Serikali alisoma Hotuba kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018.
2. Mwenyekiti wa Kamati ya Katiba na Sheria alisoma Maoni ya Kamati kuhusu Muswada huo.
3. Msemaji wa Kambi Rasmi ya Upinzani alisoma maoni ya Msemaji wa Kambi ya Upinzani kuhusu Muswada huo.

V. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

(Kusomwa Mara ya Pili, Kamati ya Bunge Zima na Kusomwa Mara ya Tatu)

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3), Bill, 2018*].

UCHANGIAJI HOJA

Wabunge wafuatao walichangia Hoja

1. Mhe. Saada Salum Mkuya - CCM
2. Mhe. Pauline Phillip Gekul - CHADEMA

VI. KUSITISHA BUNGE

Saa 7:00 mchana, Mhe. Job Y. Ndugai (Spika) alisitisha Bunge mpaka saa 11:00 jioni.

VII. BUNGE KUREJEA:

Saa 11:00 jioni Bunge lilirudia likiongozwa na John Andrew Chenge (Mwenyekiti) na mjadala juu ya Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2018 uliendelea. Wafuatao walipata nafasi ya kuchangia:-

3. Mhe. Dkt. Damas Daniel Ndumbaro - CCM
4. Mhe. Abdallah Ally Mtolea - CUF
5. Mhe. Asha Abdullah Juma - CCM
6. Mhe. Halima James Mdee - CHADEMA
7. Mhe. Eng. Edwin Amandus Ngonyani - CCM
8. Mhe. Cecil David Mwambe - CHADEMA
9. Mhe. Dkt. Angelina Lubala Mabula - NW/Ardhi
10. Mhe. Dkt. Ashatu Kachwamba Kijaji - NW/Fedha na Mipango
11. Mhe. Dkt. Phillip Isdor Mpango - W/Fedha na Mipango
12. Mhe. Prof. Palamagamba John Kabudi- W/Katiba

VIII. KUHITIMISHA HOJA:

Mhe. Dkt. Adelardus Lubango Kilangi, Mwanasheria Mkuu wa Serikali (Mtoa Hoja) alihitimisha Hoja yake.

IX. KAMATI YA BUNGE ZIMA:

Bunge liliingia kwenye hatua ya Kamati ya Bunge Zima kwa ajili ya kupitisha Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na.3) mwaka 2018 (*The Written Laws Miscellaneous Amendments (No.3) Bill, 2018*) Ibara kwa Ibara na marekebisho yake.

X. KUTOA HOJA/TAARIFA:

Mtoa Hoja alitoa Taarifa kuwa Bunge limepitisha Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na.3) mwaka 2018 (*The Written Laws Miscellaneous Amendments (No.3) Bill, 2018*).

Muswada ulisomwa kwa Mara ya Tatu na Mwenyekiti alihoji Bunge ambalo liliafiki Muswada huo upite.

XI. BUNGE KUAHIRISHWA:

Saa 1:05 usiku, Mwenyekiti aliahirisha Bunge mpaka tarehe 11 Septemba, 2018 saa 3:00 asubuhi.